

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1675

Qu. II. An fides vel probitas requiratur in Ministro ad valorem Sacramenti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72963)

non sit membrum Ecclesie militantis, uti neque est excommunicatus, similiter nec infidelis seu paganus, qui insuper non est quoque Ecclesie subditus, & tamen valide baptizat. Ut proinde nec recte quispiam probe intantum ex hoc, quod Deus ministerium Sacramentorum quoad valorem restrinxerit ad subditos Ecclesie.

Partem quoque affirmativam non satis probat, quod character maneat in Beatis: nam etiam manet in damnatis: immo & in animabus Beatorum separatis. Denique manet in his ad ornatum & signum potestatis preterite ac ministeriorum probe functionum: ideoque manebit etiam post diem iudicii, ad quem tamen potestas consecrandi & Sacramenta conficiendi est saltem restricta. Quocirca hæc modicæ utilitatis controversia in sua est incertitudine relinquenda.

6. Dico III. Præter Baptismum & Matrimonium non habet quilibet homo etiam baptizatus potestatem ministrandi Sacramenta, sed is solum, qui juxta Christi institutionem ritè est ab Ecclesia ordinatus. Patet aperte ex definitione *Trid. sess. 7. can. 10. contra Lutherum*; cujus futilia argumenta soluta videri possunt apud *Bellarminum* & alios Auctores. Patet etiam ex perpetuo usu Ecclesie & *Florentino* assignante certos quosdam Sacramentorum ministros. Denique in Republica bene ordinata (qualis indubie est Ecclesia) est distinctio functionum ac officiorum: non enim omnes sunt duces, sed alii præfunt, & alii subsunt.

Dico IV. Infantes & amentes excluduntur etiam à ministerio Sacramentorum, defectu moralis intentionis; quæ juxta dicenda requiritur, & in carentibus usu rationis non reperitur. Similiter muti nullum Sacramentum possunt ministrare, excepto Matrimonio: cum cætera perfici debeant verbis striete dictis.

Hæc tamen intellige de administratione Sacramenti, prout involvit ejusdem consecrationem: quemadmodum omnia conficiendo ministrantur, excepta Eucharistia, quæ est permanens, ideoque consecratione seu consecratione supposita potest à stultis & quibuscumque aliis, etiam dæmonibus, valide administrari sive applicari. Et hoc modo leguntur Angeli interdum Eucharistiam distribuisse; prout contigisse *S. Bonaventuræ*, refertur in ejus vita.

QUÆSTIO II.

An Fides vel Probitas requiratur in Ministro ad valorem Sacramenti?

8. **F**IDEM esse necessariam, adeoque defectu illius baptizatos ab Hæreticis esse rebaptizandos, primò docuit *Agrippinus E-*

piscopus Carthaginensis. Eundem errorem acriter defendit martyr *Cyprianus* successor *Agrippini*, etiam (ut aperte colligitur ex *Cypriano Ep. 72. ad Iubaianum*) non immediatus, cum multis Episcopis Africanis, & in quodam Concilio Provinciali definitum, teste *Hieronymo Dialogo contra Luciferianos*, ut idcirco fortasse ab *Eusebio*, & clarius à *Nephorophoro* dicatur esse erroris auctor. Quem postea resuscitarunt *Donatistæ* (ut patet ex libris *Augustini*, quos contra eosdem conscripsit), adentes etiam peccatum ministrari impedire valorem Sacramenti, ut significat *Aug. l. 2. contra Ep. Parmeniani c. 10. & l. 2. contra Cresconium Grammaticum c. 28.* & alibi. Postmodum hæretici dicti *Apostolici* ac *Pauperes de Lugduno* nec non *Joannes Vices*, etiam docuerunt fidem & probitatem esse in ministro necessariam: immo existimavit *Wiccles* (teste *Waldensi lib. 5. sive Tom. 2. de Sacram. c. 14.*) reprobos seu præcitos non conficere valide Sacramenta.

Sed contrarium est certum de fide; modo hæreticus minister aut improbus nihil omittat quod est de substantia Sacramenti. Patet ex *Concilio Carthaginensi l. can. 1. Constantiensi sess. 8. Trid. sess. 7. can. 12. de Sacram. in gen. & can. 4. de Baptismo*. Idem constat ex *Concilio Nicæno can. 19.* ubi de solis Paulianistis statuitur, ut conversi baptizentur in forma Ecclesie, quæ ii non utebantur. Ideoque *can. 8.* id non imponit *Novarianis* utpote legitime etiam extra Ecclesiam baptizatis. Quod proinde distinctè expressit *Innocentius I. Ep. 22. c. 5.* & refertur c. *Paulianista l. 9. 1.*

Patet etiam ex constanti & antiquissima Ecclesie traditione; quam *Stephanus Papa* potissimum urgebat rescribens *Cypriano*: *Nihil innovetur, nisi quod traditum est.* Quam saluberrimam consuetudinem docet *Aug. l. 2. de Baptismo c. 7.* ex Apostolica traditione venire: sicut multa non inveniuntur in litteris eorum, neque in Conciliis posteriorum, & tamen quia per universam custodiuntur Ecclesiam, non nisi ab ipsis tradita, & commendata creduntur. Eandem veritatem docent Patres, præsertim *Hieronymus*, & *Augustinus* in libris contra *Donatistas* & signanter *l. 2. contra Epist. Parmeniani*. Quapropter credendum non incongruenter est, quod uti cæteri Episcopi Africani (teste *Hieronymo Dialogo contra Luciferianos*) sic etiam ipse *Cyprianus* errorem suum ante mortem correxerit, & fortasse suppressum sit ab eis qui hoc errore nimium delectati sunt; juxta *Aug. Ep. 48. versus finem*, aut si quid haberet purgandum, passionis falce ultimâ fuerit sublarum sive purgatum, inquit *ibidem* & *l. de unico Baptismo contra Petilianum c. 13.* Nam certum est (ut docet idem *Aug. l. 1. de Baptismo c. 18.*) *Cyprianum* non fuisse docturum suum errorem, qui eousque humanus fuerat, neque destruens unitatem, si vidisset definitionem Concilii plenarii, scilicet *Nicæni*, de quo *Hieronymus*

Similiter & alia pro parte affirmativa.

Non omnis etiam fidelis est legitimus seu validus minister quorumlibet Sacramentorum.

Infantes & amentes nullum possunt consecrare Sacramentum. Muti vero solum Matrimonium.

Distributio tamen seu applicatio Eucharistie ab his fieri potest valide.

Fidem in ministro re-

rebaptizandos, primò docuit *Agrippinus E-*

Quaest. II. An Fides, vel Probitas requiratur in Ministro &c. 117

supra circa finem dicitur: Synodus quoque Nicæna omnes hereticos suscepit, exceptis Pauli Samosatensis discipulis; id est, ceterorum Baptismum approbavit, non tamen Paulianistarum, qui legitimam formam non utebantur.

10. Probatur eadem veritas ratione, quia ministri Sacramentorum operantur tanquam instrumenta Christi, ac velut dispensatores nomine ejusdem, opusque, quod agunt, ex se sanctum est; unde non debuit valor Sacramenti gratiæ ex opere, operato collativi ac nomine Christi collati, à fide vel sanctitate ministri dependere: *Quid enim tibi facit malus minister, ubi bonus est Dominus? quidve impedit malitiosus præco, ubi benevolus, est Judex?* inquit Aug. Tract. 5. in Joan. sub med. Ubi adducit similitudinem aquæ transeuntis per canalem lapideum, in quo etsi non fructificet eò quod lapideus sit, tamen prodest hortis ad quos transit. Sic igitur Sacramentum etsi non proficit infideli aut malo ministro, tamen prodest suscipienti bene disposito.

Secundò, quia Christus alioquin non bene consulisset Ecclesiæ suæ unice dilectæ, requirens conditionem tot perplexitatibus obnoxiam.

Tertiò, quia characterem (quem peccator retinet; cum semel ordinatus, post lapsum non iterum ordinetur) inseparabiliter in hac vita comitatur potestas valide conficiendi Sacramentum. Denique cum ministerium Sacramentorum, non tam bonum ministerium, quam suscipientium respiciat, non debuit ab illius bonitate dependere; ut etiam patet in prophetia, gratia sanctorum, & aliis gratis gratis datis, ad aliorum bonum.

11. Obijciunt I. Pelagius Papa c. Schisma 24. q. 1. dicens: Non est Christi corpus, quod Schismaticus conficit. Resp. Pontificem velle, quod Sacerdos schismaticus non conficiat Christi corpus, quatenus hoc significat corpus Christi mysticum, scilicet Ecclesiam, ac membrorum illius inter se & cum capite unitatem, à qua Schismaticus est divisus; ut patet ex contextu & discursu Pontificis.

Obijciuntur II. varii Patres, qui dicunt Sacramenta ab hæreticis collata polluere, potius, quam mundare. Resp. mentem Patrum esse manifestam pro Catholica veritate. Itaque similibus loquendi modis docent, Sacramenta ejusmodi, etsi valida, inquinare plerumque adultos defectu dispositionis, qui regulariter peccant suscipiendo ab hæreticis Sacramenta, vel loquuntur de hæreticis, qui non adhibent materiam vel formam debitam; Vel qui non erant legitime ordinati, quales videntur fuisse hæretici Apostolici, contra quos agit Bernardus serm. 66. in Cant. qui proinde non habebant potestatem conficiendi corpus & sanguinem Christi. Subinde etiam per fidem, quam requirunt, intelligunt intentionem operandi juxta Christi institutionem. Vide Herincæ Sum. Theol. Pars IV.

Alanum lib. de Sacram. in gen. cap. 53.

Obijciunt III. Nemo dat, quod non habet: ergo requiritur in ministro sanctitas, ut eam per Sacramenta conferat. Resp. posse aliquem causaliter seu instrumentaliter conferre sanctitatem, quam non habet in se formaliter, sic æger medicus potest sanare aliquem infirmum adhibendo pharmacum sanativum. Et saltem id potest fieri Deo ordinante; de cujus ordinatione in præsentem constat.

Ex dictis hæc quaestione nascitur dubium, an vel quomodo S. Cyprianus cum suis Collegis & Antecessoribus sit excusandus ab hæresi; præsertim cum S. Cyprianus repugnaverit sententiæ S. Stephani Papæ: item S. Cornelii prædecessoris, qui etiam hanc ob rem coegerat Concilium Episcoporum ac Sacerdotum Italiæ, ut ex Eusebio refert Bellarminus l. 2. de Concil. auctor. c. 5. Nihilominus Resp. certum esse ex communi consensu Ecclesiæ ac Patrum, S. Cyprianum (idem est de aliis) esse excusandum ab hæresi, eò quod doctrinam suam animosius quidem, non tamen pertinaciter, sed salva unione cum Ecclesia tueretur; ut proinde nec ipse à se dissidentes haberet pro hæreticis; neque ab his baptizatos rebaptizaret. Secus quoad Donatistas, qui etiam post definitionem Concilii Generalis fuerunt in errore pertinaces. Et quamvis S. Stephanus oppositum velut traditionem Ecclesiasticam Cypriano rescripisset, necdum tamen determinaverat velut articulum fidei, sed contra Cyprianum agebat allegando auctoritatem traditionis; quam ipsius sententiæ non putabat adversari. Quanti alioquin fecerit traditionem Ecclesiæ Cyprianus, constat ex Ep. 74. ad Pompeium. Quod etiam noluerit definitioni Ecclesiæ Catholice adversari, sed ejus fidem in omnibus sequi, constat ex Ep. 71. ad Quintum. Quare in Concilio Africano non voluit quoque suam doctrinam haberi pro articulo fidei, sed potius declaravit velle se retinere unitatem cum cæteris. Unde ex proposito videtur consummata rei definitio reservata Concilio plenario, cui aliter sentientes possent quoque personaliter adesse.

QUÆSTIO III.

An requiratur certa intentio in Ministro ad valorem Sacramenti?

TRIPLICITER potest versari intentio ministri circa actionem sacramentalem. Primò, ut minister intendat solum exercere actionem externam physicè & materialiter spectatam, v.g. applicationem aquæ ad corpus, & pronuntiationem verborum, prout sunt actiones physicæ, absque

12. Excusandus omnino est ab hæresi S. Cyprianus.

Objectione satisfacta.

13. Intentio alia versatur circa actiones exteriores materialiter spectatas.